EUROPEES PARLEMENT

2004 *2009*

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Brussel, 11 juli 2008

Verslag van de delegatie van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken van het bezoek aan Cyprus (25 - 27 mei 2008)

Rapporteur: Jeanine HENNIS-PLASSCHAERT

1. Doel en tijdschema

Een delegatie van zeven leden van het Europees Parlement met aan het hoofd Martine ROURE heeft op 25-27 mei 2008 een bezoek afgelegd aan Cyprus (zie bijgevoegde lijst – bijlage 1).

Het doel van het bezoek was om informatie te verzamelen, direct de situatie te onderzoeken waaronder asielzoekers en illegale immigranten in Cyprus worden opgevangen, te beoordelen op welke wijze verschillende Europese richtlijnen en verordeningen[1] worden uitgevoerd en standpunten uit te wisselen met vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld en de regeringsautoriteiten. Het bezoek aan Cyprus volgt op vergelijkbare delegaties naar Italië, (Lampedusa), Spanje (Ceuta en Melilla, alsmede de Canarische Eilanden), Frankrijk (Parijs), Malta, Griekenland, België, het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Polen en Denemarken.

[1] Richtlijn 2003/9/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten (opvangrichtlijn - Publicatieblad L 031 van 06.02.2003, blz.

Richtlijn 2005/85/EG van de Raad van 1 december 2005 betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus (procedurerichtlijn - Publicatieblad L 326 van 13.12.2005, blz.

Verordening (EG) nr. 343/2003 van 18 februari 2003 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat door een onderdaan van een derde land bij een van de lidstaten wordt ingediend (Verordening Dublin II - Publicatieblad L 050 van 25.02.2003, blz.

Het bezoek van de delegatie was geconcentreerd op drie verschillende gesloten centra (het Famagusta detentiecentrum, het Aradippou politiebureau, het Detentiecentrum Blok 10 Centrale Gevangenis) en een open opvangcentrum (het Kofinou opvangcentrum).

De delegatie had onder meer een ontmoeting met:

- De minister van Binnenlandse Zaken, Neoklis SYLIKIOTIS
- De minister van Werkgelegenheid en Sociale Zekerheid, Sotiroulla CHARALAMBOUS
- Directeur van het departement Burgerregistratie en Migratie van het ministerie van Binnenlandse Zaken, Anny SHAKALLI
- Adjunct-hoofd van de politie, ministerie van Justitie en Openbare Orde, Marianna FRANTZI
- Politie-officier A', Eenheid voor Vreemdelingen en Immigratie, Politie, ministerie van Justitie en Openbare Orde, Emilios LAMBROU
- Hoofdinspecteur, Politie, ministerie van Justitie en Openbare Orde, Kyriaki LAMBRIANIDOU
- Inspecteur, Politie, ministerie van Justitie en Openbare Orde, A. LEONIDOU
- Administratieve ambtenaren, dienst voor Asiel, ministerie van Binnenlandse Zaken, Sotos KTORIS, Andreas CONSTANTINOU, Natasa ANDREOU, Kakia DEMETRIOU en Agni PAPAGEORGIOU.

Ten slotte had de delegatie ook een ontmoeting met een aantal vertegenwoordigers van verschillende organisaties als:

- *UNHCR*
- Programma voor Europa en Centraal Azië van *Amnesty International*
- *KISA* - Actie voor Gelijkheid, Ondersteuning, Antiracisme
- *Apanemi* - Gendergelijkheid
- *Future Worlds Centrum*

Ter afsluiting van het bezoek gaf de delegatie een persconferentie. Er werd in de Cypriotische media verslag gedaan van het bezoek.

2. Achtergrondinformatie

Cyprus is wegens zijn unieke geostrategische ligging en toetreding tot de EU op 1 mei 2004 in relatief korte tijd een van de belangrijkste opvanglanden van asielzoekers en illegale immigranten in de EU geworden. Het Cypriotische asielsysteem is nog jong, aangezien de Cypriotische autoriteiten pas in januari 2002 aansprakelijk werden voor de behandeling van asielverzoeken. Daarvoor besloot het UNHCR of asielzoekers echte vluchtelingen waren.

Het aantal nieuwe asielzoekers dat in 2007 een asielaanvraag indiende in het door de regering gecontroleerde deel van Cyprus bedroeg 6 789. Omgerekend per hoofd van de bevolking zou dat neerkomen op een equivalent van ongeveer 600 000 nieuwe aanvragen in het Verenigd Koninkrijk of 800 000 in Duitsland. Hoewel dergelijke theoretische vergelijkingen bepaalde beperkingen vertonen, is het duidelijk dat Cyprus te kampen had (en nog steeds heeft) met een aantal moeilijkheden. Veel illegale immigranten beschouwen Cyprus in de eerste plaats als een opstap naar andere EU-lidstaten.

Het is overduidelijk dat de sterke toename van het aantal illegale onderdanen uit derde landen dat de "Groene Lijn" - de scheidslijn tussen de Turkse bezette delen en de rest van het land - oversteekt tot een aantal bijzondere problemen leidt en inderdaad reden is tot ernstige bezorgdheid. Minder dan 1% van de asielzoekers en illegale immigranten komt direct Cyprus binnen in de door de regering gecontroleerde delen. Het grote merendeel komt Cyprus binnen over de "Groene Lijn".

Een andere kwestie is die van de zogenaamde Sovereign Base British Authorities (SBA's) op Cyprus. Naar aanleiding van onderhandelingen tussen het VK en de regering van Cyprus is in februari 2003 een memorandum van overeenstemming ondertekend inzake de verantwoordelijkheid van het Verenigd Koninkrijk (via het SBA-bestuur) voor illegale migranten en asielzoekers die het eiland Cyprus direct binnenkomen via de Sovereign Base Area.

Er bestaan op Cyprus hoofdzakelijk twee soorten centra:

- Meerdere detentiecentra voor illegale migranten (met of zonder documenten) die wachten op terugkeer en uitzetting. Er is momenteel maximaal plaats voor 179 personen. Voor 2011 moet volgens planning een nieuw detentiecentrum met een capaciteit van 300 mensen worden afgerond. Indien de detentiecentra vol zitten, arresteren de autoriteiten gewoon geen mensen meer;
- Een open opvangcentrum voor asielzoekers in afwachting van een uiteindelijke beslissing op hun aanvraag, met een maximale capaciteit van 120 personen.

Percentages van erkenning en bescherming van vluchtelingen op Cyprus:
Zie Bijlage II. Er moet worden opgemerkt dat de lage erkenningspercentages niet door de UNHCR worden aangevochten.
De UNHCR benadrukt echter wel dat er ruimte is voor verbetering van de procedure en plaatst derhalve vraagtekens bij de volgende praktijksituaties:

- Definitieve beslissingen volgend op aanbevelingen ter erkenning worden lang uitgesteld (tot 3 jaar).
- Beslissingen in complexe zaken (meestal potentiële-erkenningszaken) lopen vertraging op en worden dus niet binnen een redelijke termijn afgerond.

3. *Officiële* procedures voor asielzoekers bij aankomst

Net als in alle lidstaten van de EU, is alleen de staat verantwoordelijk voor het toekennen van asiel. Asielverzoeken dienen in principe onverwijld te worden ingediend bij de doorgangsposten. Desondanks heeft iemand die bijvoorbeeld op straat is aangehouden nog steeds de mogelijkheid om een asielverzoek in te dienen.

De Asieldienst heeft een brochure samengesteld voor asielzoekers (hoe moet een vluchtelingenstatus worden aangevraagd, hoe kan men een verblijfs- of werkvergunning krijgen, bijzonderheden van rechten en plichten van vluchtelingen, hoe komt men in aanmerking voor sociale bijstand, informatie over de interviews op basis waarvan de vluchtelingenstatus wordt bepaald). Formulieren voor een asielaanvraag zijn beschikbaar in het Grieks, Turks, Engels, Frans, Arabisch, Perzisch, Servo-Kroatisch en Russisch. Indien er geen aanvraagformulieren bestaan in de taal waarin de asielzoeker kan lezen of schrijven, kan worden verzocht om een gratis tolk. Indien de asielzoeker dakloos is, dient hij de ambtenaar hiervan op de hoogte te stellen, zodat de nodige maatregelen kunnen worden genomen om huisvesting te zoeken.

Na een interview met de verzoeker dient de speciaal opgeleide ambtenaar een rapport en beoordeling in bij de Asieldienst. De asielzoeker krijgt dan een zogenaamde "bevestigingsbrief" (als bewijs dat hij of zij asiel heeft aangevraagd). Bij ontvangst van de "bevestigingsbrief" moet de asielzoeker tevens een Vreemdelingenboekje en een Tijdelijke Verblijfsvergunning (beide gratis) aanvragen. Verder moet de asielzoeker binnen drie dagen na ontvangst van deze "bevestigingsbrief" medisch worden onderzocht.

In geval van een positieve beslissing ontvangt de asielzoeker een erkenningsbrief waarin de status die hem of haar is toegekend wordt bevestigd (vluchtelingenstatus, subsidiaire bescherming of verblijfsstatus op humanitaire gronden). In geval van een negatieve beslissing ontvangt de asielzoeker een brief waarin de redenen worden toegelicht, en heeft hij/zij het recht beroep in te stellen binnen de tijd die daartoe in de afwijzingsbrief is aangegeven. De Vluchtelingen Herzieningsautoriteit is verantwoordelijk voor het onderzoek van asielverzoeken die zijn afgewezen door de Asieldiensten.

Totdat in het asielverzoek een uiteindelijke beslissing is gewezen, heeft de asielzoeker het recht:

- om legaal in Cyprus te verblijven en zich te verplaatsen;
- om te solliciteren naar een baan in de landbouw en veehouderij (pas na zes maanden);
- op sociale bijstand via het Bureau Sociale Bijstand op vertoon van de "bevestigingsbrief". Als een eerste stap kan het Bureau Sociale Bijstand een bedrag verstrekken om te voorzien in de eerste behoeften, totdat het verzoek om bijstand grondig is onderzocht;
- op gratis medische zorg (op basis van iemands jaarinkomen);
- op onderwijs (alleenstaande minderjarigen of minderjarige kinderen van asielzoekers).

Volgens de Vluchtelingenwet (artikel 7) is detentie voor maximaal 32 dagen toegestaan op basis van een gerechtelijk bevel in gevallen waarin de asielzoeker zijn of haar reis- of identiteitsdocumenten heeft vernietigd of weggegooid, of bij gebruik van valse documenten. Indien het verzoek is afgewezen (door zowel de Asieldiensten als de Beroepsautoriteit Vluchtelingen) en een bevel tot uitzetting is gegeven, kan iemand ook worden vastgehouden. Na verloop van 32 dagen wordt de asielzoeker vrijgelaten.

Volgens het Vreemdelingen- en Immigratierecht en relevante jurisprudentie is detentie ook mogelijk op basis van een bevel tot uitzetting en detentie (gegeven door de directeur van het Departement voor burgerregistratie en migratie). Een dergelijk bevel kan worden gegeven indien een persoon voorafgaand aan zijn of haar asielaanvraag een verboden illegale immigrant was en/of ingeval de persoon is veroordeeld tot een gevangenisstraf wegens het plegen van een strafbaar feit (> 1 maand), naar aanleiding waarvan de persoon wordt beschouwd als een "ongewenste" immigrant. Detentie op basis van een bevel tot uitzetting en detentie is onbeperkt. De tenuitvoerlegging van het bevel tot uitzetting wordt opgeschort voor de duur van de uiteindelijke beslissing over het asielverzoek. Een bevel tot uitzetting en detentie wordt beschouwd als een bestuursrechtelijke handeling. Er kan hiertegen bezwaar worden aangetekend bij het Hooggerechtshof van de Republiek door een verzoek tot persoonlijke vrijheid en/of een verzoek op basis van artikel 146 van de grondwet in te dienen. Het Cypriotische rechtsstelsel voorziet niet in regelmatige gerechtelijke toetsingen als zodanig.

4. Bezoek aan twee gesloten detentiecentra (25-05-2008)

4.1. Het Famagusta detentiecentrum in Larnaca

Het Famagusta detentiecentrum is een van de kleinere detentiecentra en valt onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en Openbare Orde. De detentie-inrichting zit op de begane grond van een politiebureau. Er kunnen maximaal 22 personen worden vastgehouden. Op het moment van het bezoek waren er zes Syrische manlijke gedetineerden, een manlijke gedetineerde uit Iran en een manlijke gedetineerde uit Pakistan. Het gebouw is verouderd maar schoon en aanvaardbaar op het moment van het bezoek. Naar aanleiding van klachten en publieke verontwaardiging naar aanleiding van een rel enkele jaren geleden, moeten gedetineerden "binnen" blijven en mogen zij zich niet vrij over het terrein bewegen, hoewel hier een hek met prikkeldraad omheen staat. De Cypriotische autoriteiten gaven aan dat ze bezig waren om een oplossing te zoeken om dit in de nabije toekomst te veranderen. De celdeuren blijven dag en nacht open. In elke cel zit een bel die de gedetineerden kunnen gebruiken indien ze iets nodig hebben. Op verzoek en/of indien de dienstdoende agenten dit nodig achten, zijn er tolken en medische zorg beschikbaar. Er waren voldoende formulieren in zeven talen beschikbaar waarin de rechten van gedetineerden werden uitgelegd. Ten minste een van de gedetineerden beweerde niet te precies te weten waarom hij was gearresteerd en vastzat. Volgens hem liep zijn asielverzoek nog, terwijl zijn vrouw en kinderen (niet gedetineerd) nu wegens zijn detentie ernstige moeilijkheden ondervonden om voldoende middelen te vinden voor de dagelijkse uitgaven. Het lijkt erop dat het merendeel van de gedetineerden in dit centrum in het algemeen is gearresteerd na in aanraking te zijn gekomen met wetshandhavers, illegaal zijn bevonden en wachten om te worden overgebracht naar een andere detentie-inrichting om te worden teruggezonden.

4.2. Het Aradippou politiebureau

Het Aradippou politiebureau ligt aan de weg van Larnaca naar Nicosia, niet ver van het Famagusta detentiecentrum. Het is een zeer modern gebouw dat in 2004 operationeel is geworden. Het bureau is voornamelijk belast met de controle over de streek. Verder zijn er acht cellen, die in principe zijn bedoeld voor het vasthouden van legale verdachten van strafbare feiten. In geval van ontoereikende capaciteit in de detentiemogelijkheden voor illegale migranten, worden illegale immigranten bij wijze van uitzondering ook in het Aradippou politiebureau ondergebracht. In dat geval doen de Cypriotische autoriteiten hun uiterste best om illegale immigranten en legale verdachten van strafbare feiten niet te mengen. Er kon echter niet worden gegarandeerd dat dit niet gebeurt. Er kunnen maximaal 16 personen worden vastgehouden. Mannen en vrouwen zijn gescheiden. In principe worden gezinnen en minderjarigen niet vastgehouden; maatschappelijk werk neemt het dan over. Minderjarigen die jonger zijn dan 16 jaar kunnen alleen worden vastgehouden naar aanleiding van het plegen van een strafbaar feit.

5. Ontmoeting met NGO's en IO's (26-05-2008)

De NGO's lieten weten niet gerust te zijn op een doeltreffende toegang tot asiel. Volgens hen is er een toenemende tendens om alle immigranten in de eerste plaats als "illegaal" te behandelen. De verdeling en beschikbaarheid (evenals vertalingen) van de folder waarin de rechten van asielzoekers worden uitgelegd (welke is gemaakt door de Asieldienst) is zeker niet naar behoren. Ook de schijnbaar enorme achterstand van onbehandelde verzoeken en beroepschriften werd ernstig bekritiseerd. De UNHCR heeft klachten ontvangen over aanvragen die zijn ingediend in 2002 en waarvoor een beslissing uitblijft.

De NGO's beweerden dat een asielzoeker in de praktijk, na de indiening van een asielverzoek, zeer beperkt toegang heeft tot zijn of haar rechten en in het bijzonder tot het recht op sociale bijstand / sociale voorzieningen en huisvesting. Het enige open opvangcentrum op Cyprus, het Kofinou opvangcentrum, heeft slechts een beperkte capaciteit, en alleengaande mannen worden niet toegelaten. Er wordt in feite van asielzoekers verwacht dat ze voor hun eigen onderdak en de noodzakelijke middelen voor dagelijkse uitgaven zorgen. Volgens de NGO's weigeren de Cypriotische autoriteiten verder systematisch om rekening te houden met de toestand van kwetsbare personen. De individuele beoordelingen om vast te stellen of, en zo ja welke personen een speciale behandeling behoeven, lijken onvoldoende of zelfs te ontbreken.

Cyprus heeft geen wettelijke limiet bepaald voor de maximale administratieve detentieperiode. Hoewel de autoriteiten beweren dat een maximum van zes maanden regel is, komt langdurige detentie (meer dan 24 maanden) voor. Dit gebeurt meestal in gevallen waarin de asielzoekers wier verzoek is afgewezen (om diverse redenen) niet kunnen worden teruggestuurd naar het land van herkomst of doorreis en/of in gevallen waarin asielzoekers hun straf uitzitten voor kleine strafbare feiten (het bevel tot uitzetting wordt opgeschort zolang het asielverzoek wordt behandeld, maar niet het bevel tot detentie als zodanig). Er kon geen antwoord worden gegeven op vragen naar het bestaan van regelmatige gerechtelijke toetsingen inzake detentie. Er ontstond een kleine discussie over de toegang tot rechtsbijstand. Het blijkt dat er niet iets bestaat als toegang tot gratis rechtsbijstand, mocht de (afgewezen) asielzoeker onvoldoende financiële middelen hebben om dit zelf te betalen.

In het algemeen hebben NGO's toegang tot asielzoekers en gedetineerden. Er zijn echter enkele gevallen waarin dit door de politie werd bemoeilijkt. Klachten die door de NGO's werden ingediend, zelfs bij de Onafhankelijke Commissie voor Onderzoek van Klachten tegen de Politie (ingesteld in 2004) werden aangemerkt als "ongegrond".

6. Meeting with the Commissioner for Administration (Ombudsman), Ms Eliana NICOLAOU (26.05.2008)

De ombudsman, een onafhankelijk lichaam, heeft meerdere rapporten geschreven over de situatie van asielzoekers. In haar rapporten wees de ombudsman in het bijzonder op de duur van het onderzoek naar de asielverzoeken, de zeer beperkte toegang tot medische en sociale diensten alsmede de detentie van onderdanen uit derde landen naar aanleiding van uitzetting en een bevel tot detentie. Hoewel er nog steeds problemen moeten worden opgelost, stelde zij dat er de laatste jaren vooruitgang is geboekt.

De ombudsman beschouwt het besluit van de regering om de asielzoekers alleen recht te geven op een baan in de veehouderij en landbouwsector als discriminerend en onrechtmatig, en roept de regering op om dit te herzien.

7. Bezoek aan het open opvangcentrum (26-05-2008)

Het Kofinou Opvangcentrum

Het Kofinou Opvangcentrum is het enige open centrum op Cyprus. Het centrum is sinds januari 2004 operationeel en ligt aan de weg tussen Limassol en Nicosia, op drie kilometer van het dorp Kofinou. Het Kofinou opvangcentrum valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken, en meer in het bijzonder de Asieldienst. De dagelijkse

organisatie en het daadwerkelijke beheer van het centrum zijn in handen van de Maatschappelijke Raad van Kofinou.

Het centrum dat bestaat uit 18 rechthoekige prefab units, heeft een maximale capaciteit van 120 mensen. Er worden vier gebouwen gebruikt voor de administratie, vier andere gebouwen als gemeenschappelijke ruimtes en twee als sanitaire gebouwen. De overige acht gebouwen worden gebruikt als persoonlijke ruimtes voor asielzoekers. Alle gebouwen hebben airconditioning. Er is een speeltuin voor kinderen die recentelijk is - en nog steeds wordt - verbeterd. Het centrum biedt voornamelijk onderdak aan gezinnen en alleenstaande vrouwen. Het eten wordt verzorgd door een plaatselijke cateringservice, volgens de dieetwensen/behoeften van de bewoners. In het algemeen zijn de omstandigheden eenvoudig, maar het geheel is schoon en voldoet aan de standaard. Er kunnen ontspannende activiteiten worden bedreven. Er moet tegelijkertijd worden benadrukt dat dit centrum wegens de materiële infrastructuur en het feit dat het in een geïsoleerd gebied ligt, ongeschikt is voor een langdurig verblijf.

Aangezien het een open centrum is, zijn de bewoners met de juiste identiteitsdocumenten vrij om te bewegen. Er wordt van de bewoners gevraagd dat ze zich aan- en afmelden in een presentieregister, net als alle bezoekers. Dit ter voorkoming van prostitutie. Er is echter geen openbaar vervoer beschikbaar dat direct van het centrum naar de belangrijkste steden van Cyprus gaat (en terug). Bewoners wordt geadviseerd om op ongeveer 2 km van het centrum op een niet nader aangegeven plek langs de weg op de bus te wachten. Indien het speciaal nodig is om net buiten het centrum te stoppen (bijv. bij slecht weer), worden de reguliere bussen die over de weg “Limassol – Nicosia” rijden opgeroepen en gewaarschuwd door het personeel van het centrum om van de snelweg te gaan en te stoppen.

De Universiteit van Nicosia organiseert programma’s in het Kofinou opvangcentrum. Deze programma’s zijn opgezet door het Europees Vluchtelingenfonds en zijn erop gericht om de leefomstandigheden in het centrum te verbeteren, betere administratieve procedures in te stellen en betere maatschappelijke en psychologische diensten te verlenen.

8. Bezoek aan het derde gesloten detentiecentrum (26-05-2008)

Het detentiecentrum Block 10 in Nicosia

Dit detentiecentrum ligt binnen de muren van de centrale gevangenis in de hoofdstad van Cyprus. Het centrum is er speciaal voor bedoeld om gedetineerden vast te houden die wachten om te worden teruggestuurd en uitgezet. Er kunnen maximaal 80 personen worden vastgehouden. Het valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en Openbare Orde. Tijdens het bezoek waren er ongeveer 40 manlijke gedetineerden aanwezig met tal van nationaliteiten. In het centrum zijn twee verdiepingen, die ieder sanitaire voorzieningen hebben. De voorzieningen zijn erg eenvoudig, maar waren schoon tijdens het bezoek. Een cel wordt gedeeld door twee gedetineerden. Het centrum ziet er precies uit als een normale gevangenis, maar de gedetineerden mogen overdag hun cel uit.

9. Ontmoeting met de minister van Binnenlandse Zaken, Neoklis SYLIKIOTIS, en de minister voor Werkgelegenheid en Sociale Zekerheid, Sotiroula CHARALAMBOUS (27-05-2008)

Minister Sylikiotis heette de delegatie van harte welkom en verklaarde dat hij het feit op prijs stelt dat het Parlement de toestand in de lidstaten bewaakt en inspecteert of de EU-richtlijnen goed worden toegepast.

De minister legde verder de nadruk op de geografische ligging van Cyprus. *"Cyprus heeft een lange geschiedenis van gastvrijheid. Er zijn veel mensen naar het eiland gekomen. In 2006 kwamen de meeste immigranten uit Libanon, maar ook uit Palestina, Syrië en Irak. Cyprus heeft deze situaties weten te beheren en een brug geslagen ter verlening van humanitaire hulp"*. Hij zei dat naast de geografische ligging ook de Turkse bezetting tot ernstige problemen leidt. *"Het noordelijk deel van het eiland is een groot zwart gat dat door veel illegale immigranten wordt gebruikt om naar het door de regering gecontroleerde deel van Cyprus te komen."* De minister legde nogmaals uit dat de Groene Lijn die over 180 kilometer loopt *"een bestandslijn en geen grens"* is. Strengere controles moeten derhalve gepaard gaan met de dwingende noodzaak om de uitoefening van het recht op vrij personenverkeer over deze lijn in overeenstemming met de communautaire groenelijnverordening zoveel mogelijk te vergemakkelijken.

De minister erkende dat niet alle procedures inzake asiel en migratie perfect functioneren. Hij benadrukte de samenwerking met de NGO's. *"Hun kritiek wordt gebruikt om beleid en uitvoering te verbeteren."* Momenteel zijn in Cyprus 8 000 asielverzoeken in behandeling. De minister zei dat de lange tijd die de behandeling van deze verzoeken in beslag neemt een van de hoofdoorzaken is van deze achterstand en gaf toe dat de verantwoordelijke diensten beter bemand en uitgerust zouden moeten zijn. Hoewel een aantal lidstaten veel hulp biedt aan Cyprus om deze moeilijkheden op te lossen, zou meer solidariteit onder EU-lidstaten op prijs worden gesteld.

In de eerste maanden van 2008 zijn er 1 292 nieuwe asielverzoeken ingediend en zijn er 1 757 beschikkingen afgegeven. Zie ook Bijlage II. Zes asielzoekers kregen de vluchtelingenstatus toegekend en 40 een tijdelijke humanitaire status. Er werden 795 verzoeken afgewezen en 936 dossiers gesloten (omdat de verzoeker al dan niet met onbekende bestemming was vertrokken).

Volgens de minister zijn de autoriteiten voorstander van nieuwe opvangplekken die meer in de buurt liggen van stedelijke gebieden, zodat de asielzoekers niet geïsoleerd raken. Cyprus is bezig om Richtlijn 2005/85 dit jaar om te zetten in nationale wetgeving. Het ministerie heeft een onafhankelijke dienst opgericht die alle EU-solidariteitsfondsen zal analyseren om zo doeltreffend mogelijk van deze fondsen te profiteren.

Onlangs, zo zei de minister, heeft de regering besloten dat detentie in de regel niet langer zou mogen duren dan zes maanden. Verder zijn er nieuwe gebouwen voor detentie gepland met daarin betere leefomstandigheden. Wat de toegang tot gratis juridisch advies en rechtsbijstand betreft, gaf de minister aan dat de juridische bijstand waarin door de NGO's wordt voorzien, onvoldoende is.

Minister Charalambous vertelde dat er een permanente dialoog plaatsvindt met het UNHCR en dat ze probeert de dialoog met andere NGO's te verbeteren. De minister gaf verder aan dat zij van plan is om de sectoren waarin asielzoekers naar werk mogen zoeken, uit te breiden. Deze zijn nu op grond van arbeidsmarktoverwegingen beperkt tot de veehouderij en landbouw. De collectieve arbeidsovereenkomst (voor alle arbeiders, dus niet alleen asielzoekers) tussen de vakbonden en de landbouworganisaties is aan kritiek onderhevig als zijnde onvoldoende. Er wordt onderhandeld over een nieuwe overeenkomst. Er is momenteel

geen landelijk minimumloon in Cyprus, maar er zijn minimumlonen vastgesteld voor enkele beroepen. Volgens de minister wordt dit uitgebreid tot meerdere beroepen, indien dit noodzakelijk wordt geacht.

11. Conclusies en verzoeken om (aanvullende) informatie

- **De huidige opvangcapaciteit voor asielzoekers is beperkt.** Het Kofinou centrum is het enige opvangcentrum voor asielzoekers die geen adres in Cyprus hebben. Het centrum kan maximaal 120 mensen opvangen en biedt in het bijzonder huisvesting voor gezinnen en vrouwen. Er wordt vriendelijk van de Cypriotische autoriteiten gevraagd om te bevestigen of zij van plan zijn om:
    - de capaciteit van het Kofinou centrum uit te breiden met ten minste negen extra gebouwen met woonruimte. En zo ja, precies aan te geven wanneer;
    - de mogelijkheden voor openbaar vervoer te verbeteren;
    - het gebrek aan noodhuisvesting voor alleenstaande mannen aan te pakken. En zo niet, waarom niet;
    - construct another reception facility with adequate standards (even for long periods) in a less isolated location. And if so, indicate when exactly.

- **Alle NGO's stellen dat de individuele beoordelingen om te bepalen of er personen zijn die speciale behandeling behoeven, ontoereikend zijn of zelfs ontbreken.** De Cypriotische autoriteiten verklaarden echter dat de personen die een speciale behandeling behoeven in de eerste plaats worden opgespoord door de Maatschappelijke hulpverlening, waarop de meeste asielzoekers een beroep doen kort nadat ze hun asielverzoek hebben ingediend. Dergelijke speciale behoeften *kunnen* ook tijdens het interview naar voren komen. Meer in het bijzonder bij alleenstaande minderjarige asielzoekers informeert de Immigratiepolitie de Asieldienst wanneer het verzoek wordt ingediend. De Asieldienst stelt direct de Maatschappelijke hulpverlening op de hoogte om de minderjarige onder haar hoede te nemen. Slachtoffers van marteling worden direct nadat dit tijdens het interview, dan wel eerder door een sociaal werker is vastgesteld en/of beweerd, naar de Eenheid voor Revalidatie van Slachtoffers van Marteling gestuurd. Bovendien werkt de Asieldienst, volgens de uitleg van de Cypriotische autoriteiten, aan een project dat mede is ingesteld door het ERF, om sociale hulp en psychologische ondersteuning aan asielzoekers te verlenen. Dit project wordt door NGO's uitgevoerd. In aanvulling op het bovenstaande worden de Cypriotische autoriteiten vriendelijk verzocht om te bevestigen of er momenteel specifieke richtlijnen bestaan voor individuele beoordelingen (en in het bijzonder om te bepalen of, en zo ja welke personen speciale behandeling behoeven). En zo ja, zijn deze richtlijnen openbaar beschikbaar?

- **Het schijnt dat de door de Asieldienst opgestelde folder (alsmede de vertalingen) waarin de rechten van een asielzoeker worden uitgelegd, onvoldoende worden gedistribueerd en beschikbaar zijn.** De Cypriotische autoriteiten worden vriendelijk verzocht om ons te melden of ze van plan zijn om de distributie en beschikbaarheid van de folders te verbeteren. En zo ja, aan te geven hoe en wanneer?

- **Toegang tot bijstand/sociale voorzieningen lijkt vrij moeilijk.** De Cypriotische autoriteiten worden vriendelijk verzocht om bijgewerkte statistieken te overleggen, inclusief een toelichting over het aantal asielzoekers dat daadwerkelijk gebruik maakt van hun recht op normale bijstand. Meer dan 95% van de asielzoekers, volgens de analyses van de statistieken uit 2007 (van de NGO's), werkt niet in de sectoren die

zijn toegestaan in het kader van het huidige arbeidsbeleid en ontvangt evenmin een overheidstoelage.

- **De asielzoekers mogen uit arbeidsmarktoverwegingen momenteel alleen in de veehouderij en landbouwsector werken.** De minister van Werkgelegenheid en Sociale Zekerheid benadrukte dat de mogelijkheid dat dit wordt uitgebreid naar andere sectoren welwillend wordt overwogen. De Cypriotische autoriteiten worden vriendelijk verzocht om aan te geven wanneer ze verwachten dat (enkele van) de beperkingen kunnen worden opgeheven.

- **Langdurige behandeling van asielverzoeken en achterstand.** Volgens de laatste informatie is de Asieldienst recentelijk aangevuld met vier medewerkers om de asielverzoeken te behandelen. Verder zijn er medewerkers van de Asieldienst (vijf medewerkers die gevallen onderzoeken en een secretaresse) overgeplaatst naar het Immigratiekantoor in Nicosia om ter plekke asielverzoeken te behandelen. De medewerkers van de Asieldienst maken over het algemeen overuren om alle asielverzoeken zo snel mogelijk te behandelen. De Cypriotische autoriteiten worden vriendelijk verzocht om hun *gestructureerde* plannen voor de (nabije) toekomst uiteen te zetten om asielverzoeken tijdig te beoordelen en de huidige achterstand weg te werken (en een nieuwe achterstand te voorkomen).

- **Detentie ingevolge een gerechtelijk bevel of een bevel tot uitzetting en detentie.** De Cypriotische autoriteiten worden vriendelijk verzocht
    - om statistieken aan te leveren waarin het percentage personen wordt aangegeven dat in detentie zit ingevolge een gerechtelijk bevel en het percentage personen wordt aangegeven dat in detentie zit ingevolge een bevel tot uitzetting en detentie;
    - een toelichting te geven op de status van iemand als die eenmaal is vrijgelaten (de maximale detentieperiode ingevolge een gerechtelijk bevel is bijvoorbeeld verlopen, maar de zaak is in wezen nog niet opgelost);
    - om aan te geven of detentie als laatste toevlucht wordt gebruikt en of in andere voldoende maar minder dwingende maatregelen is voorzien;
    - om duidelijk te maken of er, zodra een bevel tot uitzetting is gegeven, een periode is ingesteld waarin vrijwillige terugkeer mogelijk is;
    - om te bevestigen dat er een maximale detentieperiode van zes maanden is ingesteld voor mensen die worden vastgehouden op basis van een bevel tot uitzetting en detentie;
    - om aan te geven of gepland is dat een gerechtelijke autoriteit regelmatig bevelen tot detentie gaat toetsen.

- **Beperkte toegang tot rechtsbijstand.** Het feit dat er in gevallen die niet strafrechtelijk van aard zijn geen toegang tot gratis rechtsbijstand bestaat, is reden tot ernstige bezorgdheid, aangezien de gedetineerden die onvoldoende financiële middelen hebben om zelf rechtshulp te betalen, niet worden verdedigd. De Cypriotische autoriteiten gaven aan dat de toegang tot gratis rechtsbijstand in gevallen die niet strafrechtelijk van aard zijn nu wordt overwogen binnen het kader van de omzetting van Richtlijn 2005/85/EG inzake asielprocedures. De Cypriotische autoriteiten worden vriendelijk verzocht om verslag uit te brengen van het resultaat en mogelijke oplossingen.

12. Verklaring aan de Raad en de Europese Commissie

Cyprus is weliswaar in zijn geheel lid geworden van de EU, maar de regering van de Republiek Cyprus oefent doeltreffende controle uit tot aan de Groene Lijn zo lang als de toepassing van het acquis communautaire ten noorden van de Groene Lijn in overeenstemming met Protocol nr. 10 bij de Toetredingsakte van 2003 is opgeschort. De Groene Lijn is een zeer ernstig probleem geworden wat illegale immigratie aangaat.

Dit probleem zou door de Raad en de Commissie aan de orde moeten worden gesteld in de onderhandelingen over de toetreding van Turkije tot de EU, die momenteel gaande zijn. Turkije zou haar verantwoordelijkheid moeten nemen, aangezien de invloed op de door de regering gecontroleerde delen van Cyprus snel zal leiden tot een onbeheersbare situatie vanuit demografisch, politiek en financieel oogpunt.

In aanvulling op het bovenstaande en meer in het algemeen moet worden opgemerkt dat er de afgelopen 18 maanden geen ontwikkelingen zijn geweest in de bilaterale werkovereenkomst tussen Turkije en Frontex. Dit is simpelweg onaanvaardbaar. Het is hoog tijd dat Turkije en de EU overeenstemming bereiken over het belang van dringende en nauwe samenwerking op dit gebied.

BIJLAGE I

Europees Parlement
Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken Delegatie naar Cyprus
25 - 27 mei 2008

PROGRAMMA

Zondag 25 mei 2008

14:55	Aankomst in Larnaca, Cyprus
16:30 – 17:30	bezoek aan het Famagusta detentiecentrum in Larnaca
17:30 - 18:00	bezoek aan het Aradippou politiebureau
18:00 – 19:00	transfer per bus van Larnaca naar Nicosia naar het hotel

Maandag 26 mei 2008

08:30 – 9:00	transfer van het hotel naar het Bureau Europees Parlement in Nicosia
9:00 – 10:00	**ontmoeting met UNHCR** en **NGO's** (Bureau Europees Parlement)
10:00 – 11:00	**ontmoeting met Eliana NICOLAOU, ombudsman** (Bureau Europees Parlement)
11:00 – 11:45	reis naar Kofinou
11:45 – 13:15	**bezoek aan het Kofinou Opvangcentrum**

Met ons waren aanwezig: namens de Asieldienst van het ministerie van Binnenlandse Zaken, Sotos Ktoris, Natasa Andreou en Kakia Demetriou. Verder mevrouw Papageorgiou namens het ministerie van Binnenlandse Zaken.

13:15 – 13:40	transfer naar het restaurant Kalymnos
13:40 – 15:30	lunch
15:30 – 16:30	transfer naar het Detentiecentrum Block 10, Centrale Gevangenis, Nicosia
16:30 – 18:00	**bezoek aan het Detentiecentrum Block 10, Centrale Gevangenis, Nicosia**

18:00 – 18:15 transfer naar het hotel

Dinsdag 27 mei 2008

8:30 – 9:00 transfer naar het ministerie van Binnenlandse Zaken

9:00 – 10:30 **ontmoeting met Neoklis SYLIKIOTIS, minister van Binnenlandse Zaken en de minister van Werkgelegenheid en Sociale Zekerheid, Sotiroula CHARALAMBOUS en met vertegenwoordigers van het ministerie van Justitie en Openbare Orde**

Ook waren aanwezig: Anny Shakalli, directeur, Departement voor burgerregistratie en migratie, ministerie van Binnenlandse Zaken, Marianna Frantzi, Assistent hoofd van Politie, ministerie van Justitie en Openbare Orde, Emilios Lambrou, Politie-officier A', Vreemdelingen en Immigratie-eenheid, Politie, ministerie van Justitie en Openbare Orde, Kyriaki Lambrianidou, Hoofdinspecteur, Politie, ministerie van Justitie en Openbare Orde, A. Leonidou, Inspecteur, Politie, ministerie van Justitie en Openbare Orde, Sotos Ktoris, Administratief ambtenaar, Asieldienst, ministerie van Binnenlandse Zaken, Natasa Andreou en/of Kakia Demetriou, Administratief ambtenaar, Asieldienst, ministerie van Binnenlandse Zaken, Andreas Constantinou, Administratief ambtenaar, ministerie van Binnenlandse Zaken, Agni Papageorgiou, Administratief ambtenaar, ministerie van Binnenlandse Zaken.

10:30 – 10:45 transfer naar het Bureau Europees Parlement

10:45 – 11:30 persconferentie bij het Bureau Europees Parlement

11:30 - 11:45 transfer naar het hotel

11:45 – 14:00 lunch

14:00 – 15:00 transfer naar Larnaca International Airport

16:00-21:30 terugvlucht naar Brussel

Europees Parlement
Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken Delegatie naar Cyprus
25 - 27 mei 2008

LIJST VAN DEELNEMERS

LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Martine ROURE (PES) (Head of delegation)
Jeanine HENNIS-PLASSCHAERT (ALDE) (Rapporteur)

Jean LAMBERT (Groenen/EFA)

Adamos ADAMOU (GUE/NGL) (*hors quota*)
Panayiotis DEMETRIOU (PPE-DE) (*hors quota*)
Ioannis KASOULIDES (PPE-DE) (*hors quota*)
Marios MATSAKIS (ALDE) (*hors quota*)

Medewerkers van de leden van het Europees parlement

Pauline CHAIGNE (medewerker van Martine ROURE)
Nanda KELLY (medewerker van Jeanine HENNIS-PLASSCHAERT)
Emilie MIRDJANIAN (medewerker van Roselyne LEFRANCOIS)

Politieke adviseurs LIBE

Stavroula KALOPSIDIOTOU (GUE/NGL)
Annie LEMARCHAL (PSE)
Anders RASMUSSEN (ALDE)
Christine SIDENIUS (Groenen/VEA)
Chiara TAMBURINI (GUE/NGL)

Secretariaat LIBE-Commissie

Ana DUMITRACHE
Cristina RODRIGUES

Bureau EP in Nicosia

Tasos GEORGIOU (Hoofd van het Bureau EP)

Tolken

EL, EN, FR, DE, IT - 6 personen

BIJLAGE II

	2008*		2007		2006		2005		2004		2003		2002		Totaal	
	aanvragen	personen	aanvr.	pers.	aanvr.	pers.	aanvr.	pers.	aanvr.	pers.	aanvr.	pers.	aanvr.	pers.	**aanvr.**	**pers.**
Ingediende aanvragen	1862	2013	5905	6789	4286	4545	7291	7746	9285	9872	4032	4407	839	952	**33500**	**40610**
Beschikkingen	**2840**	**2995**	**6749**	**7184**	**5295**	**5601**	**5499**	**5804**	**4998**	**5345**	**404**	**411**	**126**	**143**	**23071**	**27483**
a) Asielzoekers waaraan vluchtelingenstatus is toegekend	8	18	15	36	19	37	16	41	15	30	0	0	0	0	**73**	**162**
b) Humanitaire status (inclusief status van subsidiaire bescherming)	41	90	115	191	85	151	50	122	26	56	10	10	0	0	**327**	**620**
c) Afwijzingen	1309	1374	2123	2316	1674	1779	2988	3133	2504	2734	267	274	126	143	**10991**	**11753**
d) Gesloten dossiers	1482	1513	4496	4641	3517	3634	2445	2508	2453	2525	127	127	0	0	**14520**	**14948**
Lopende zaken	7589	8841	8567	9823	9411	10218	10420	11274	8628	9332	4341	4805	713	809		

**Tot 30-06-2008*